

nutí. Předmětem sporu v daném případě jest dání st-le jakožto profesora zem. vyšší hospodářské školy v Olomouci na dovolenou s čekatelným podle analogie Šu 83 služ. pragmatiky pro zem. zaměstnance moravské.

Jakožto profesor zem. vyšší hospodářské školy stal se st-l podle § 10 odst. 1 zák. ze 14. července 1927 č. 125 Sb. zaměstnancem země Moravskoslezské a podléhal podle § 53 cit. zák. ve věcech služebního poměru, pokud by šlo o ustanovení ve službách zemských, kompetenci zem. presidenta. Podle ustálené judikatury nss-u (srov. na př. Boh. A 11.246/34, 10.791/33, 9537/31) není výrok zem. presidenta, rozhoduje-li o služebních poměrech zem. zaměstnanců ve smyslu posl. věty odst. 1 § 53 org. zák. konečný, nýbrž lze se z něho odvolati podle čl. 8 odst. 1 zák. o org. pol. správy č. 125/1927 Sb. k příslušnému ministerstvu. Podle § 1 zák. z 9. dubna 1920 č. 281 Sb. přísluší nejvyšší správa veškerého zemědělského školství, a to hospodářských akademií, středních a nižších středních škol hospodářských, lesnických a hospodářských, zemědělsko-speciálních, jakož i lidových škol hospodářských, zemědělského vyučování a dozor na ně výhradně státu, jenž vykonává tuto správu i řečený dozor min. zeměd. Na tomto stavu nebylo nic měněno ani dalšími zákonnými úpravami vydanými až do vydání nař. rozhodnutí. Srov. na příklad vl. nař. č. 196/23, 25/25, 115/26, 267/25, 108/26, 148/30, 162/30 Sb. Všechny tyto pozdější normy vycházejí z toho, že působnost min. zeměd. ve věcech zemědělských škol zůstala nedotčena.

Z ustanovení svrchu cit. plyne, že i o sporech profesorů zemských vyšších hospodářských škol vyplývajících ze služebního poměru rozhoduje v poslední instanci min. zeměd. Bylo tedy i v daném případě příslušno rozhodnouti o odvolání st-lově z výroku zem. presidenta toto min. Povinností žal. úřadu bylo, aby přes právní poučení dané st-li zem. úřadem v Brně zkoumal z moci úřední svou kompetenci a zrušil rozhodnutí zem. úřadu pro vadnost řízení pro nesprávné právní poučení. Neučinil-li tak a rozhodl o odvolání st-lově meritorně, osvojil si kompetenci, která mu nepříslušela, a bylo proto jeho rozhodnutí jakožto úřadu nepřislušného zrušiti podle § 7 zák. o ss.

Č. 11.719.

Pojištění nemocenské, invalidní a starobní:
I. * Revise mezd podle § 15 zák. č. 221/1924 Sb. jest činem, přerušujícím promlčení podle § 177 cit. zák., je-li v kausální souvislosti s předpisem pojistného, o jehož promlčení jde. — II. Je přípustna dohoda mezi zaměstnavatelem a nemoc. pojišťovnou o kolektivním předpisu pojistného?

(Nález ze dne 5. února 1935 č. 11.205/35.)

V ě c: Václav J. Cz. v L. proti zemskému úřadu v Brně o dodatečný předpis pojistného.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: Okr. nemocenská pojišťovna v Mikulově předešla Václavu J. Cz. v L., dnešnímu st-li, výměry ze 4. listopadu 1931 dodatečně nemocenské, invalidní a starobní pojistné za jeho zaměstnance za léta 1928, 1929 a 1930. Platební výměry tyto byly v instančním pořadí posléze nař. rozhodnutím potvrzeny z těchto důvodů: »St-l číselnou správnost předpisu nepopírá, nýbrž namítá jednak promlčení, jednak tvrdí, že předpis měl se státi způsobem kolektivním, jak to měl s okr. nemoc. pojišťovnou v M. ujednáno. Pokud jde o první námitku, je na sporu pouze otázka, zda revisi mzdových záznamů možno považovati za čin, kterým se podle ustanovení § 177 poj. zák. promlčení přerušuje. Odvolatel tvrdí, že revise mzdových záznamů má jen za účel zkoumati, zda mzdové záznamy jsou vedeny pořádně. Tento názor nemá však opory v zák. Podle § 177 poj. zákona přerušuje se promlčení činem, jenž má za účel vyměřiti pojistné nebo je vymáhati, dozvěděla-li se o tom povinná osoba. Provedení mzdové revise jest však činem, který má za účel vyměřiti pojistné, i když při tom nemoc. pojišťovna zkoumá, zda mzdové záznamy jsou řádně vedeny. Vzhledem k tomu sluší míti za to, že provedením revise mzdových záznamů v roce 1928 a 1931 bylo promlčení přerušeno. Pokud jde o další námitku, jest zdůrazniti, že podle konstantní judikatury nss-u je pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří pojištěním individuálním, nikoliv pojištěním podniku. Proto předpisují se příspěvky individuálně za každého zaměstnance a zaměstnavatel nemá »nároku na kolektivní předpis pojistného«.

Stížnost na nss spatřuje nezákonnost v názoru žal. úřadu, že revise v podniku st-lově přerušovala promlčení nároku pojišťovny na vyměření pojistného, neboť prý podle §§ 176 a 177 zák. č. 221/1924 Sb. se přerušuje běh promlčení jen takovými kroky, které sledují účel vyměření a vymáhání pojistného. Revise však podle názoru st-lova sledují jen účel přezkoumávaní vedení knih podniku co do jejich správnosti, nespádají tedy pod ustanovení § 177 cit. zák.

Nss neshledal námitku tuto důvodnou.

Podle § 176 zák. č. 221/1924 Sb. právo pojišťovny vyměřiti pojistné promlčuje se ve třech letech ode dne splatnosti (§ 163). Podle § 177 téhož zák. pak se promlčení přerušuje činem, jenž má za účel vyměřiti pojistné nebo vymáhati je, dověděla-li se o tomto činu povinná osoba.

Jaký účel mají revise, jež vykonávají pojišťovny u zaměstnavatelů osob pojištěním povinných, podává se z předpisů §§ 14—16 cit. zák. ve znění zák. č. 184/1928 Sb. V § 14 ukládá se zaměstnavateli povinnost vésti záznamy, kterých je třeba, aby byly vyšetřeny požitky jednotlivých pojištěnců a uschovávat je aspoň po dobu tří let. V § 15 pak přiznává se pojišťovacím ústavům právo nahlížeti svými oprávněnými zmocněnci do mzdových záznamů, pomocných zápisů a dokladů zaměstnavatelových, které se vztahují k přihláškám a odhláškám zaměstnanců, jakož i do úředních povolení stavebních (plánů a pod.) u příslušných stavebních úřadů, a činiti si výpisy o skutečnostech, rozhodných pro pojištění. Pro případ, že zaměstnavatel zúmyslně nebo z hrubé neobalosti nevyhoví povinnosti uložené mu v § 14, nebo že plní ji jenom

nedostatečně, takže mzda nemůže býti zjištěna, nebo že odepře zaměstnavatel předložiti záznamy zmocněncům pojišťovacích ústavů, stanoví zákon v § 16 tu sankci, že pojišťovna je oprávněna předepsati z úřední moci pojistné podle dat dřívějších příspěvkových období nebo na základě jiného vyšetření.

Z ustanovení těchto plyne, že právo nahlížeti do mzdových záznamů atd. má za účel opatřiti pojišťovně podklad pro případné vyměření pojistného a nikoliv, jak st-l za to má, zjistiti jen správnost vedení těchto záznamů. Ale pak jest takové nahlížení a vypisování ze záznamů (revise) činem směřujícím k případnému vyměření pojistného. Bylo-li na základě takové revise pojistné předepsáno, jest pak revise činem přerušujícím promlčení, je-li ovšem v příčinné souvislosti s předpisem pojistného, o jehož promlčení jde. Že by v daném případě nebylo takové souvislosti mezi revisí, provedenou v roce 1928 a předpisem pojistného za rok 1928, st-l netvrdí a bylo proto námitku promlčení pojistného za rok 1928 zamítnouti pro bezdůvodnost.

Dále shledává stížnost nezákonným názor žal. úřadu, že je přípustné pouze individuální vyměření pojistného; po názoru st-lově jest ustanovení o individuálním vyměření pojistného povahy dispositivní, může tedy úmluvou býti vyloučeno. Taková úmluva prý se tu vskutku stala a mělo se proto vyměření pojistného státi kolektivně. Stížnost pak spatřuje vadu řízení v tom, že nebylo zjištěno, že se taková úmluva stala. O této námitce uvažil nss toto:

Je pravda, že pojištění pro případ nemoci, invalidity a stáří je podle stále judikatury nss-u pojištěním individuálním a nikoliv podnikovým, avšak tím ještě není řečeno, že by nebyla přípustna dohoda mezi pojišťovnou a zaměstnavatelem o podkladech vyměření pojistného. Jeť pojišťovna podle § 23 zák. č. 221/1924 ve znění zák. č. 184/1928 Sb. právnickou osobou, schopnou nabývatí práv a zavazovati se a nelze jí proto upírati právo činiti se zaměstnavateli ujednání. Nss pak vyslovil v nář. Boh. A 10.204/32 všeobecně právní názor, že v oboru práva veřejného, pokud to připouští veřejné zájmy a nebrání tomu imperativní předpis zákonný, lze sporné otázky řešiti dohodou zúčastněných stran, zejména pak, že i v oboru sociálního pojištění nebrání zákon dohodě o skutkových předpokladech pro předpis pojistného a tedy i o výši jeho. Na tomto právním názoru trvá nss i v tomto případě.

V daném případě tvrdil st-l v řízení správním, že se mezi ním a pojišťovnou stala dohoda o kolektivním předpisu pojistného na podkladě vyplacené úhrnné mzdy. Bylo proto věcí žal. úřadu, aby zjistil, zda tvrzení to odpovídá skutečnosti, v kladném případě pak, aby posoudil, zda dohoda ta se zřetelem k tomu, co bylo shora řečeno, je přípustná.

Žal. úřad se však námitkou touto v nař. rozhodnutí vůbec nezabýval a tím způsobil podstatnou vadu řízení. Poněvadž se však tak stalo v důsledku nesprávného právního názoru, že dohoda o předpisu pojistného na podkladě vyplacené úhrnné mzdy vůbec je nepřípustná, bylo nař. rozhodnutí zrušiti podle § 7 zák. o ss.

Pokud pak jde konečně o námitku vadnosti řízení, kterou spatřuje stížnost v tom, že žal. úřad nepřihlédl k tvrzení st-lovu o nesprávnosti individuálního předpisu pojistného a s ní souvislou námitku, že průkazní

břemeno správnosti tohoto předpisu náleží pojišťovně, není výrok v nař. rozhodnutí, že st-l číselnou správnost předpisu nepopírá, v souhlase s obsahem spisů, zejména s obsahem podaného odporu i odvolání. Bude proto na žal. úřadě, aby se námitkami těmito věcně zabýval, dospěje-li k názoru, že jedině individuální předpis pojistného odpovídá zákonu.

Č. 11.720.

Občanství státní: Členství v technickém praporu vysokoškolské organizace v Budapešti důvodem vylučovacím z nároku na udělení čsl. stát. občanství podle § 1:3 zák. č. 152/1926 Sb.?

(Nález ze dne 5. února 1935 č. 11.310/35.)

V ě c: Julius Sz. v U. (adv. Dr. Bedřich Mautner z Prahy) proti ministerstvu vnitra o státní občanství.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Žal. úřad nevyhověl nař. rozhodnutím žádosti st-lově za udělení čsl. státního občanství podle zák. č. 152/1926 Sb., shledav u něho vylučovací důvod podle § 1:3 cit. zák. Tento důvod spatřoval žal. úřad v tom, že st-l v době převratu 1919 opustil dobrovolně území Čsl. republiky, odjel do Budapešti a tam konal službu u technického praporu vysokoškolské organizace u pouliční dráhy v Budapešti.

Stížnost neshledal nss důvodnou.

Zákon z 1. července 1926 č. 152 Sb. vylučuje v § 1 odst. 3 pod lit. d) z nároku na udělení státního občanství ty, kdož po 28. říjnu 1918 vykonávají mimo území Čsl. republiky funkce v zájmu cizího státu.

St-li doznal již v řízení při výslechu dne 11. května 1932, že na jaře r. 1919 odešel do Budapešti za účelem vysokoškolského studia. Doznal, že se stal členem vysokoškolské organizace v nař. rozhodnutí uvedené a udal, že jako člen této organizace byl od technického praporu této organizace pro případ demonstrací neb podobně přidělen k pouliční dráze v Budapešti. Ve stížnosti u nss-u podané uvádí pak st-l, že účelem onoho praporu bylo udržování pořádku. Poněvadž po názoru nss-u udržování veřejného pořádku je jedním z podstatných úkolů státních, a účelem praporu onoho bylo, jak vyplývá ze souvislosti udání stížnosti a výpovědi st-lovy v řízení, udržovati pořádek zejména pro případ demonstrací, tedy pořádek veřejný, vyslovil žal. úřad zcela právem, že u st-le dán byl vylučovací důvod § 1 odst. 3 lit. d) cit. zák.

Stížnost namítá, že činnost technického praporu, jehož st-l byl členem, nesměřovala proti čsl. státu. Námitka ta nemůže dovoditi nezákonnost nař. rozhodnutí, poněvadž cit. ustanovení vylučovací důvod shledává již ve vykonávání kterékoliv funkce, která je v zájmu cizího státu, nehledě nijakž k tomu, zda by snad byla v nějakých vztazích nepřátelských proti našemu neb jinému státu zahrocena.

Bez důvodna je i další námitka stížnosti, že služba st-lova v dotyčném útvaru byla pro něho jako universitního posluchače povinnou. Je-li služba ta vůbec vylučovacím důvodem ze státního občanství, jest lhostejno, jestli ji st-l konal z dobré vůle anebo z příkazu, neboť zákon po této stránce žádného rozdílu nečiní.